

FUTBOL, EKONOMİSİ VE BORSA

Saygı değer üyeler ve katılımcılar.

Fenerbahçe Spor Kulübünün düzenlediği 100. yıl spor ve bilim kongresine konuşmacı olarak katılmaktan onur ve kıvanç duyuyorum. Devletimizin Kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün "Hayatta en gerçek yol gösterici bilimdir." İlkesinden hareketle Spor ve Bilim kongresi düzenleyen ve taraftarı olduğum için kıvanç duyduğum Fenerbahçe Spor Kulübünü ve Yönetimini bu kongreden dolayı kutluyor ve başarılı nice yüzyıllar diliyorum.

GİRİŞ :

Dünyada futbol artık sadece tekniği, taktiğiyle değil ekonomik boyutuyla da önemli bir olgu. Sahadaki futbolun arkasında güçlü bir ekonomik organizasyon yoksa başarı şansı yoktur. Dünya futbolunda yeniden yapılanma çalışmaları, kurumsal yönetim ilkeleri uygulanması, hızla devam etmektedir. Futbol artık bir endüstri, yüz milyarlarca dolar gelir yaratan dev bir sektör. Futbol kulüpleri ve onların iktisadi işletmeleri, şirketleri, artık ekonomi bilimine uygun bir yönetim ile yönetilmek zorunda. Artık kulüplerin klasik yönetimler yerine endüstri şirketlerinin, holdinglerinin yönetimini egemen kılmak vazgeçilmez koşul oldu. Bunun aksi, sportif ve finansal krizleri getirir. Bu yıl İngiltere Premier Liginin uluslararası yayın hakları üç yıl için 2.7 milyar pound'a satıldı. Türkiye'mizde 50 yıllık profesyonel futbol yapısı son on beş yılda değişti, futbol pastası oldukça büyüdü. Bugün futbol pastamızın büyüklüğü 2005-2006 sezonu itibariyle 500 milyon dolar civarında. Türkiye'deki futbol pastasının %30 TV yayın hakları, %4 Süperlig isim hakkı satışı, %13'ü Tribün gelirleri, %16 sponsor gelirleri, %12 saha için reklam pastası, %25 diğer gelirlerden oluşmaktadır. Avrupa futbolunun yarattığı değer 18 milyar dolar civarındadır.

Profesyonel spora özgü yeni bir ekonomik düzen gelişti. Bu düzenle ilgili belirleyebildiğim modeller şunlar.

1. Avrupa amatör spor modeli; Aidat, Bağışlar ve Sponsorlarla ekonomik anlamda yaşamını sürdürebilmektedir.(ABS),
2. Avrupa Geleneksel, Profesyonel spor modeli; Seyirci, Sübvansiyon, Sponsor ve Yerel (SSSY),
3. Avrupa Çağdaş, profesyonel spor modeli; Medya, Şirket, Ticaret ve Borsa (MŞTB),
4. Amerikan Modeli.

Fenerbahçe'nin 3. modeli benimsediğini ve gündemine yeni aldığı aşağıdaki kararları ile bu modeli daha da geliştirmeye istekli olduğunu görmekteyiz.

1. Ankara'ya süper tesis,
2. Giriş aidatını 500 YTL'ye düşürüp 1 milyon yeni üye yaratmak,
3. Mustafa Kemal Atatürk Spor salonu,
4. Fenerbahçe burnuna butik otel projesi,
5. Fener Center,
6. Fenerbahçe Üniversitesi

girişimleri; taraftarı ve yatırımcısı ile kurumlaşmanın, 1 milyon yeni üye ile halka açılmanın ve kurumsal yönetişimin en güzel örneklerini vermektedir. Fenerbahçe yönetimi, futbolun artık bir endüstri olduğunun ayırdındadır. Fenerbahçe'de gelirin gideri aşması ciddi bir şirketleşmenin, kurumsallaşmanın ürünüdür.

Bu kısa girişten sonra; Sermaye Piyasalarının önemini, aktörlerini ve ilkelerini kısaca anlatalım.

I- SERMAYE PİYASALARININ ÖNEMİ:

1. Halkı tasarrufa teşvik eder,
2. Tasarrufların menkul kıymetlere yatırılarak halkın ekonomik kalkınmaya etkin ve yaygın bir şekilde katılmasını sağlar,
3. Mal ve hizmet üreten sanayiciye ve girişimciye çok ucuz kaynak sağlar,
4. Sermayenin tabana yayılmasını sağlar,
5. Ulusal gelirin adil dağılımı sağlar,
6. Yapılan yatırımlarla işsizlik sorunu çözülür,
7. Özel sektör güçlenir
8. Güçlenen özel sektör vergi öder,
9. Bireylerin atıl birikimleri Ulusal Sisteme girer,
10. Katma değer artar,
11. GSMH büyür,
12. Ekonomi büyür,
13. Faiz ve enflasyon düşer,
14. Özelleştirme çok kolay ve istenen düzeyde gerçekleşir,
15. Sanayi ve girişimci, banka ve tefeci faizinden kurtulur,
16. Halka arzlar nicelik ve nitelik bakımından artar,
17. Ulusal kaynaklarımız ve dinamiklerimizi harekete geçireceğimizden; Uluslar arası kaynak arayışımız en aza iner.

Sermaye piyasalarının önemi ile ilgili sıraladığım 17 maddeden, konuşma süremizin sınırlı olması nedeniyle sadece tasarruf unsuru üzerinde yoğunlaşmaya çalışacağım.

TASARRUF :

Futbol kulüplerinin halka açılması, kulüp sevgisinin, taraftarlığının tasarrufa dönüşmesi mümkündür. Halka açık spor kulüplerinin hisse senetlerine, taraftarının kolayca ulaşabileceği yöntemler bulunmalıdır.

Türkiye Cumhuriyeti'nin ve hatta son 200 yılın da Osmanlı Devleti'nin ciddi kaynak sorunları olmuştur. Osmanlı Devletinin Galata bankerlerine olan borçlanmaları, Duyunu Umumiye; kaynak sorunu çeken ve geliri ile giderini bir türlü denkleştiremeyen sorunlarının acı göstergeleridir. Türkiye Cumhuriyeti'nin IMF ile olan anlaşmaları ve devamlı artan iç ve dış borçlarımız tasarruf kültürümüzün olmayışındandır. 2007 yılında dış ticaret açığının 60 milyar Doları ve cari işlemler açığının 36 milyar Doları aşması bunun en çarpıcı örneğidir.

İslam Dini, müsrif olmayı, yani gelirini aşan harcama ya da aşırı harcama yapmayı “şeytanın kardeşliği” ile eş tutmuştur. Kuran'ın ilk ayeti “OKU” dur. Yine Kuran'ın bir ayetinde; “Söyle; Bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?” denilmek sureti ile bilime olan önem vurgulanmıştır. Oysa Müslümanlar kadar parasını, zamanını, sağlığını heba eden başka din erbabı bulamayız. Yani İslam Dininin açık ve net emrine rağmen, tasarruf etmemekte ve zamanımızı çoğu kez boşa harcamaktayız. İlmin ve bilimin peşinden gitmemekteyiz. AR-GE çalışmaları yerine kahveleri doldurmakta, tasarruf yapıp kaynak yaratacağımıza yabancılardan borç alarak yaşamayı tercih etmekteyiz.

Sizlere aşağıda sunduğum şu veriler ne kadar haklı olduğumu teyit edecektir.

- Ailelerin kredi borçlarının gelirlerine oranı son 5 yılda %4,3'ten %25'e çıktı

- Ailelerin banka ve tüketici finansman şirketlerine 2002 yılında 6,5 milyar YTL olan borcu, Eylül 2007 itibari ile 87 milyar YTL'ye ulaştı.
- Ailelerin bu yılın ilk üç aylık döneminde yaptıkları harcamaların %16'sı tüketici kredileri ile karşılandı.
- 2002 yılında 4,3 milyar YTL olan kredi kartı borçları Eylül 2007 itibari ile 24,6 milyar YTL'ye yükseldi.

Futbol sevgisinin tasarrufa dönüştürülebileceğini ve bununla tasarruf kültürümüzün ve kaynaklarımızın artacağını ümit ediyorum. Bu konuda spor kulüpleri birçok beyin fırtınaları düzenlemeli, taraftarını yeterince bu konuda bilgilendirmelidir. Bireysel ve kurumsal yatırımcılar ancak bu bilgilendirme ile artar.

Futbol sevgisinin tasarrufa dönüşebileceğini söylerken, yaratılacak bu kaynağı yönetecek futbol sektöründe finans ve yönetişimin de önemini vurgulamak gerekir.

Futbol sektöründe gelirler artarken genelde karlar azalmaktadır. Bu konu, futbol sevgisi ile yatırımcı yapmak istediğimiz taraftarı birinci derecede ilgilendirmektedir.

Futbol sektörü ile klasik ekonomi ve finansın şu üç farklılığını görmekteyiz.

1. Futbol bir ticari eylemin ötesinde farklı bir olgudur. Futbol kulüpleri, kültürel ve sportif amaçlarını daima kar ve kazancın önünde tutmaktadırlar.
2. Kulüp ile taraftar arasındaki ilişkiler ise müşteri ve firma arasındaki olağan ticaret ilişkisinden farklıdır. Bu farklılık ihraççı ile yatırımcı arasındaki ilişkiye negatif haliyle yansiyabilir.
3. Klasik manada bildiğimiz ticari rekabet, spor kulüpleri arasında her zaman yoktur. Çünkü futbol ekonomisi kulüpler arası rekabetin paralelinde kulüplerin ortak varlığını oluşturan Ligler için dayanışma içinde olmalarını gerektirmektedir.

Normal bir ticaret şirketi ile futbol kulüp şirketlerinin arasındaki bu farkın doğurabileceği finansal krizin oluşumunu önlemek yada çözmek için kurumsal yönetim yapısını incelemek ve bu sistemi spor kulüplerinde ve şirketlerinde uygulamak önem taşımaktadır. Kurum yönetiminde ticari kuralların ve hukukun egemen olması, temel ortak olarak taraftara ve yerel topluluklara özel bir önem verilmesi ve gelir dağılım kurallarında gerekli reformların yapılması, finansal krizi önler yada doğmuşsa çözer.

Futbolu iyi bir yatırım alanına çevirmek gerekir. Buda halka arzlarda, yatırımcıya temettü dağıtımında ve şirketin değerinin artışında gösterilecek; bilimsel ve yasal verilerle mümkün olabilir.

II- SERMAYE PİYASASI AKTÖRLERİ (ORGANLARI)

1. Yatırımcı (alıcı, tasarruf sahibi, halk)
2. İhraççı ve halka arz yapanlar(satıcılar, mal ve hizmet üreticileri)
3. Aracılar(Aracı kurum ve kuruluşlar)
4. Pazar (Sermaye Piyasası araçlarının alınıp satıldığı yerler; Borsalar)
5. Sermaye Piyasası Araçları(Menkul kıymetler ve diğer Sermaye Piyasası araçları)
6. Sermaye piyasası Kurulu;(Kamu adına düzenleme ve denetleme yapar)

Şimdi bu altı organdan (aktörden) yatırımcı ve hakları üzerinde yoğunlaşmaya çalışacağım.

YATIRIMCI VE HAKLARI

Yatırımcı haklarının yeterince korunmadığı gerçeği, ilgili ilgisiz herkesçe bilinmektedir. Bu konuda onlarca yazı yazdım ve Televizyon konuşmalarında dile getirdim. İtiraf edeyim ki bütün gayretlerimizin karşılığını sorunları çözmekle yetkili olan organlardan göremedik. Bu organların başında şüphesiz yürütme erki gelmektedir. Yürütme erki marifetiyle el konulan Banka, imtiyazlı enerji şirketlerinin Borsa yatırımcıları perişan edilmiş, zarara uğratılmış ve bu zararlar telafi edilmemiştir. Suç işleyen Hakim ortağı cezalandırmak isteyen Devlet Gücü; masum ve mazlum ve azınlık konumundaki yatırımcıyı korumamıştır.

Bu güne kadar bu zararları ve yanlışları karşılayacak bir önlem; yasama veya yürütme erki tarafından alınmamıştır. Her fırsatta Borsa endeksinin yükselişi ile böbürlenlen Sayın Başbakanın ağzından yatırımcı hakları ile ilgili bir kelime duymadım. Değirmen iyi de, suyu nereden diyen yok.

Mevcut yasalar, tebliğler yatırımcı haklarını korumaya yetmiyorsa Yasama Meclisinin bir an önce buna uygun düzenlemeyi yapması gerekir. Türkiye'nin ilginç bir kaderi de; mevcut yasaların, tebliğlerin, hukuk normlarının varlığına rağmen yeterince uygulanmaması gelmektedir. AB yöneticileri de bu işin farkında. Bize sık sık, "yasa çıkarıyorsunuz, ama uygulamıyorsunuz" diyorlar. AP Meclis Başkanı Fox; TBMM de yaptığı konuşmada, açık ve net şekilde söyledi. AB'nin olmazsa olmaz üç koşulu: 1-Uluslararası Ticaret, 2- Hukukun Üstünlüğü, 3- Sivil Toplum Örgütlerinin etkinliğidir. Türkiye'de ki resimde görüldüğü üzere; hukukun üstünlüğü ile sivil toplum örgütlerinin etkinliği henüz meydanlarda yok, çünkü yetkililer ve ilgililer gelişmesine destek olacaklarına köstek oluyorlar. Takasbank kayıtlarını tetkik ederseniz yatırımcı sayısının gittikçe azaldığını göreceksiniz. Azalan yatırımcının %73'ü de yabancı.

Gerekli yasal düzenlemelerin yapılacağını ümit ederken mevcut yasa ve tebliğlerle korunabilecek ve yatırımcıyı birinci derecede ilgilendiren konular var. Bunlar;

- 1- Kamuyu Aydınlatma,
- 2- Çağrı Yükümlülüğü,
- 3- Rekabet Hukukuna Uygunluk tur.

İMKB de işlem gören hisse senetleriyle ilgili olup da yatırımcının bilmesi gerektiği konularda; şirketlerin; Sermaye Piyasası Kurulunun Seri:VIII, No: 39 sayılı tebliğine özenle uymaları gerekir. Yatırımcının bilmesi gereken değişikliği anında ve zaman kaybetmeden İMKB ye bildirmek gerekir.

En önemli konulardan birisi de; Sermaye Piyasası Kurulunun Seri:IV, 8 nolu tebliğine uygun olarak ÇAĞRI YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜ yerine getirmektir. Bu tebliğin 17. maddesinde belirtilen şartlar aynen şöyledir.: "Çağrı yoluyla hisse senedi toplanması, blok veya münferit alımlar ya da diğer herhangi bir yöntemle, tek başına veya birlikte hareket ettikleri kişilerle beraber, doğrudan veya dolaylı olarak bir ortaklığın sermayesinin ve oy haklarının %25 ine veya daha fazlasına ya da bu orana bağlı olmaksızın yönetim kontrolünü sağlayan paylara sahip olanlar, diğer ortaklara ait hisse senetlerini de satın almak üzere çağrıda bulunmak zorundadır. Tek başına veya birlikte hareket ettiği kişilerle beraber bir ortaklığın sermayesine ve oy haklarına % 25 ile %50 arasında bir oranda sahip olanlarda, herhangi bir on iki aylık süre içerisinde bu oranı, %10 ya da daha fazla arttırmırlarsa, diğer ortaklara ait hisse senetlerini satın almak üzere çağrıda bulunmakla yükümlüdürler. Söz konusu oranlara ulaşılmasını izleyen on beş gün içerisinde çağrı yapmak üzere Kurul 'a başvurulması gereklidir.

YATIRIMCI AÇISINDAN YASA HÜKÜMLERİ

Anayasa, Yeni Türk Ceza, Sermaye Piyasası ve Kabahatler Yasası açısından; Yatırımcı ve Aracı Kuruluşların konumunu değerlendirmek yararlı olur diye düşündüm. Hukuksal metinleri ve bunlarla ilgili sorunları sizlerin dikkatine ek'te sunuyorum. İsteyenler bu yazımı ve eklerini www.finanskulup.org.tr web adresindeki "Finans Yazıları" konu başlığı adı altında temin edebilirsiniz.

YATIRIMCILARIN KORUNMASI

- a- Yatırımcıların uğratıldıkları maddi zararlarının telafisi,
- b- Yatırımcıların maddi zarara uğratılmalarının önlenmesi,

şeklinde iki ana başlıkta mütalaa edilebilir görüşüyoruz.

- a- Haklarında İflas veya Tedrici Tasfiye kararı verilen Aracı Kuruluşların, müşterilerine karşı Sermaye Piyasası faaliyetlerinden doğan para ve menkul kıymet yükümlülüklerinin belirli bir miktarı, Yatırımcıları Koruma Fonu tarafından temin edilmiştir. Yatırımcıların uğratıldığı zararların tazmini, bunun dışında müşteri şikayetlerine bağlı olarak İMKB ve SPK Teftiş ve Denetim Kurullarının incelemesi sonucunda, mezkur Kurumların yetkili organlarının kararı ile veya Mahkemelerce neticeye bağlanmaktadır. Yatırımcıları Koruma Fonunun gelir kaynakları esas itibariyle Aracı Kuruluşların yatırdığı yıllık ödentiler ile SPK ve Borsa'ların üyelerine verdiği para cezalarından oluşmaktadır.

SPK, Aracı Kurumlardan yapacakları Sermaye Piyasası faaliyetlerinden ötürü 2499 sayılı yasanın 34. Maddesinin verdiği izne istinaden özetle asgari sermayelerinin %15'ini; İMKB ise Yönetmeliğinin kendisine verdiği hakla, Borsa üyelerinin müşterilerine verebileceği zararları giderebilmek için Üyelerden son üç aylık dönem işlem hacmi ortalamalarının yüz binde beşi oranında nakit teminat yatırmalarını istemektedir. Ancak bu imkanlar münferit olarak müşterilerin uğratıldığı zararların telafisi yönünde bugüne kadar fazla bir kullanım alanı bulamamıştır.

- b- Bunun dışındaki tüm Kanun, Tebliğ, Yönetmelik ve İlke Kararları kısmen veya tamamen Yatırımcıların maddi zarara uğratılmalarının önlenmesine yöneliktir. 2499 sayılı Yasanın 46. Maddesinin "k" bendi, tasfiye veya iflasta kusuru görülen % 10'dan fazla paya sahip hissedarlarla, birinci derecede imza yetkililerinin şahsi iflaslarının da isteneceğini hükme bağlayarak: yatırımcıyı koruma yönünde en önemli adımı atmıştır.

Yatırımcıyı koruma yönünde bu genel hükümlerden ayrı olarak aşağıdaki münferit uygulamalar mevcut bulunmaktadır.

- 1- Alo M.K.K sistemi getirilmiştir. Yatırımcı telefonla kendisine verilen bir şifreyi kullanarak M.K.K nezdindeki hisse senedi dökümüne ulaşabilmektedir.
- 2- Yatırımcı bununla da kalmamakta, yine telefon aracılığı ile M.K.K'da kayıtlı olan hisse senetlerine Blokaj koyabilmekte ve bu şekilde blokajı kaldırmadığı sürece hisse senetleri üzerinde üçüncü kişilerin tasarrufunu engelleyebilmektedir.
- 3- Oydan yoksun hisse senetlerine ilişkin esaslar tebliği Seri I/30 Tebliğ, oydan yoksun hisse senetleri yatırımcıları lehine,
 - Kar payında imtiyaz,
 - Tasfiye bakiyesinde imtiyaz,
 - Oy haklarının doğması,
 - Bedelsiz pay alma hakkı,

- Bilgi alma hakkı
 - Genel Kurula katılma hakkı,
 - Sorumluluk davası açma hakkı,
 - Azınlık hakkı,
- konularında düzenlemeler getirmektedir.

Diğer tebliğler Ek'te sunulmuştur. (Ek-2)

Sermaye piyasası ile ilgili kurum ve kurulların YATIRIMCILARIN EĞİTİLMESİ VE BİLGİLENDİRİLMESİ için gerekli eğitsel faaliyetlerde bulunmalıdırlar.

III - SERMAYE PİYASALARININ İLKELERİ

Sermaye Piyasaları: GÜVEN, AÇIKLIK(şeffaflık) ve KARARLILIK (istikrar) içinde BİLGİ TİCARETİNİN YAPILDIĞI PLATFORMDUR. İşlemler doğru bilgiye dayalı olmak ve gerçek piyasa koşullarına göre yapılmak zorundadır. Bu nedenlerle; yalan bilgi yaymak, kamuya mal olmamış bilgiye dayanarak işlem yapmak ve yapay piyasa yaratmak suçtur. Sermaye Piyasası Kanunu 47. maddesinde; Yalan haber yaymak, içeriden öğrenenlerin ticareti (insider trading) ve manipülasyon suç sayılmıştır. Bu suçları işleyenlere iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir.

SONUÇ:

Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ve devrimlerinin Türk Ulusuna getirdiği; demokratik, laik ve sosyal hukuk devletinin kadrini bilerek, çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkmak için, sporumuzla, futbolumuzla da bilimin ışığı altında kurumsallaşmalıyız. Yurt ve insan sevgisini artırmakta ve tasarruf yaparak Ulusal Ekonomiye kaynak yaratmakta sporun etkinliğini kullanmalıyız. Ulusal birliğin ve dirliğin sağlanmasında, Ulusal değerlerimizi koruyup yüceltmekte sporun yarattığı artı değerleri kullanabilmeliyiz. Sporu bilim olarak algılamak ve doğup gelişmesinde akıllı kullanmak gerekir. Topluma ortak akıllı üreten merkezlerden biri spordur. Fenerbahçe Spor Kulübü'nün bu konuda en iyi örnekler sergileyeceği ümidi ile hepinize saygılar sunarım.

EK – 1

ANAYASA Md:38

Kimse, işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz. Kimseye suç işlediği zaman, kanunda o suç için konulmuş olan cezalardan daha ağır bir ceza verilemez.

Suç ve ceza zamanaşımı ile ceza mahkûmiyetinin sonuçları konusunda da yukarıdaki fıkra uygulanır.

Ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirleri ancak kanunla konulur.

Suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar, kimse suçlu sayılamaz.

Hiç kimse kendisini ve kanunda gösterilen yakınlarını suçlayan bir beyanda bulunmaya veya bu yolda delil göstermeye zorlanamaz.

(Ek: 3.10.2001-4709/15 md.) Kanuna aykırı olarak elde edilmiş bulgular, delil olarak kabul edilemez.

Ceza sorumluluğu şahsîdir.

(Ek: 3.10.2001-4709/15 md.) Hiç kimse, yalnızca sözleşmeden doğan bir yükümlülüğü yerine getirememesinden dolayı özgürlüğünden alıkonulamaz.

(Mülga: 7.5.2004-5170/5 md.)

(Değişik: 7.5.2004-5170/5 md.)Ölüm cezası ve genel müsadere cezası verilemez.

İdare, kişi hürriyetinin kısıtlanması sonucunu doğuran bir müeyyide uygulayamaz. Silahlı Kuvvetlerin iç düzeni bakımından bu hükme kanunla istisnalar getirilebilir.

(Değişik: 7.5.2004-5170/5 md.)Uluslararası Ceza Divanına taraf olmanın gerektirdiği yükümlülükler hariç olmak üzere vatandaş, suç sebebiyle yabancı bir ülkeye verilemez.

5237 No.lu TÜRK CEZA KANUNU Md:2

- Kanunun açıkça suç saymadığı bir fiil için kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz. Kanunda yazılı cezalardan ve güvenlik tedbirlerinden başka bir ceza ve güvenlik tedbirine hükmolunamaz.
- İdarenin düzenleyici işlemleri ile suç ve ceza konulamaz.

TÜRK CEZA KANUNU Md:5

Bu kanunun genel hükümleri Özel Ceza Kanunları ve ceza içeren kanunlardaki suçlar hakkında da uygulanır.

TÜRK CEZA KANUNU Md:7

- İşlendiği zaman yürürlükte bulunan kanuna göre suç sayılmayan bir fiilden dolayı kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz. İşlendikten sonra yürürlüğe giren kanuna göre, suç

sayılmayan bir fiilden dolayı da kimse cezalandırılmaz ve hakkında güvenlik tedbiri uygulanamaz. Böyle bir ceza ve güvenlik tedbiri hükmolunmuşsa infazı ve kanuni neticeleri kendiliğinden kalkar.

- Suçun işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanun ile sonradan yürürlüğe giren kanunların hükümleri farklı ise failin lehine olan kanun uygulanır ve infaz olunur.

2499 Sayılı SERMAYE PİYASASI KANUNU'NA 18.12.1999 TARİHİNDE YÜRÜLÜĞE GİREN 4487 SAYILI KANUNLA EKLENEN 47/A MADDESİ

Bu kanuna dayanarak yapılan düzenlemelere, belirlenen standart ve formlara ve kurulca alınan genel ve özel nitelikteki kararlara aykırı hareket ettiği tespit edilen gerçek ve tüzel kişiler hakkında gerekçesi belirtilmek sureti ile kurul tarafından 2 milyar liradan 10 milyar liraya kadar para cezası verilir.

5252 Sayılı TÜRK CEZA KANUNU'NUN YÜRÜLÜK VE UYGULAMA ŞEKLİ HAKKINDA KANUN Md:4

01.01.1999 tarihinden 31.12.1999 tarihine kadar yürürlüğe girmiş bulunan kanunlardaki para cezaları 5 katına çıkartılmıştır. 5252 Sayılı yasa 01.04.2005 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

5326 Sayılı KABAHAHLER KANUNU Md:2

Kabahat deyiminden; kanunun, karşılığında idarî yaptırım uygulanmasını öngördüğü haksızlık anlaşılır.

5326 Sayılı KABAHAHLER KANUNU Md:4/2

Kabahat karşılığı olan yaptırımların türü, süresi ve miktarı, ancak kanunla belirlenebilir.

5326 Sayılı KABAHAHLER KANUNU Md:17 / 7

İdari para cezaları, her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için 04.01.1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 298. maddesi uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında arttırılarak uygulanır. Yürürlük Tarihi 01.06.2005

5326 Sayılı KABAHAHLER KANUNU Md:20 /1 - 2

- 1) Soruşturma zamanaşımının dolması halinde kabahatten dolayı kişi hakkında idarî para cezasına karar verilemez.
- 2) Soruşturma zamanaşımı süresi;
 - a) Yüzbin Türk Lirası veya daha fazla idarî para cezasını gerektiren kabahatlerde beş,
 - b) Ellibin Türk Lirası veya daha fazla idarî para cezasını gerektiren kabahatlerde dört,
 - c) Yirmibin Türk Lirası veya daha fazla idarî para cezasını gerektiren kabahatlerde üç,
 - d) Yirmibin Türk Lirasına kadar idarî para cezasını gerektiren kabahatlerde iki, yıldır.

5326 Sayılı KABAHAHLER KANUNU Md:27/1

İdarî para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idarî yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idarî yaptırım kararı kesinleşir.

Not: Uyuşmazlık Mahkemesinin 21.11.2005 tarih ve 92/112 sayılı kararına göre; Adli Yargı görevlidir.(Yerel Sulh Ceza Mahkemeleri)

Ek – 2:

- 1- SPK'ya tabi Halka Açık Anonim Şirketlerin temettü ve temettü avansı dağıtımında uyacakları esaslar Hakkında Tebliğ IV-27.

Bu tebliğ SPK'ya tabi halka açık ortaklıkların; temettü, temettü avansı ve oydan yoksun hisse senetleri sahiplerine kar payı dağıtımında ve temettünün korunmasında uyulacak esasları belirlemektedir.

- 2- Kaydileştirilen Sermaye piyasası araçlarına ilişkin kayıtların tutulmasının usul ve esasları hakkında Tebliğ IV/28.

Tebliğ, Sermaye piyasası işlemlerinin güvenli, hızlı ve etkin bir şekilde yürütülebilmesi için gereken usul ve esasları belirlemektedir.

- 3- SPK'ya tabi Anonim Ortaklıkların Genel Kurullarında birikimli oy kullanımına ilişkin esaslar hakkında Tebliğ IV/29

Tebliğin amacı azınlık ortakların, ortaklığın Yönetim ve Denetim Kurullarına temsilci seçebilmelerine olanak verecek birikimli oy kullanılması esaslarını belirlemektedir.

- 4- Belge ve Kayıt düzeni Tebliği V/6. Madde 4.

- Aracı Kurumlar müşterilerine taahhütlü posta ile her ay ekstre göndermek zorundadır. Sözleşmelere, ekstredeki bilgilerinin belirli bir süre geçtikten sonra müşteri tarafından kabul edilmiş sayılacağına dair maddeler konulamaz.
- Sözlü alım satım emirlerinde sözlü emrin varlığının ispat yükü Aracı kuruluşa aittir. Faks, ATM, Bilgisayar kayıtları ile ses-görüntü kayıtları ve diğer her türlü delil veya yazılı delil başlangıcı gibi müşteri mutabakatı içermeyen aracı kuruluş kayıtları, tek taraflı delil oluşturmaz.

- 5- Aracı Kurumların Sermayelerine ve Sermaye Yeterliliğine ilişkin esaslar Tebliği V/34.

Aracı Kurumların belirli sermayeye ve sermaye rasyolarına sahip olmaları şartı getirilerek, yatırımcıların emniyeti bir bakıma garantiye alınmış olmaktadır. Aracı Kurumlarda Teftiş ve İç denetim Birimlerinin ihdası da bu gayeye yönelik uygulamalardandır.

- 6- Aracılık Faaliyetlerine ilişkin esaslar Tebliği V/46

- Madde 11. Aracılar işlem sırasında müşterinin menfaatini gözetir. Müşteri ile çıkar çatışmaları olursa öncelikle müşterinin menfaatine hareket ederler.
- Madde 13. Müşteri çerçeve sözleşmelerine müşteri hakkını zedeleyen, Aracı Kuruma tek taraflı hak sağlayan veya ispat yükünü müşteriye yükleyen hükümler konamaz.
- Madde 50. Aracı Kurumlar müşterilerinin paralarını nemalandırmak zorundadır.
- Bu tebliğde ayrıca yatırımcıların korunması ile ilgili birçok madde var.

7- Türev araçlarının alım satımında Aracı Kurumların uyacağı esaslar Tebliği V/51

- Madde 6. Telefon emirleri kayda alınıp en az 6 ay saklanır. İhtilaf halinde bu kayıtlar İMKB ve SPK tarafından dikkate alınır. Müşteri imzasını taşımayan işlemlerin ihtilafında 3 ay içinde aksini kanıtlayan bir belge ibraz edilmediği takdirde -telefon kaydı hariç müşteri haklı sayılır.
- Madde 8. Gerçekleşen türev aracı işlemleri müşteriye bildirilir. Bunun aksine sözleşmeye hüküm konulamaz.

8- Tebliğ V/55 , (Yatırım Danışmanlığı) madde 17, 18, 19, 20.

Yatırım Danışmanlığı faaliyetinde Yönlendirici nitelikteki yorum ve tavsiyelerde, yatırımcıyı bilgilendirme ve uyarı notlarının yayınlanması hakkında hükümler bulunmaktadır.

9- Tebliğ V/59 (Portföy yönetimi) Madde 26.

Yetkili kurum, portföy yöneticilerinin müşterilere vereceği zararlardan ötürü müşteriye karşı doğrudan sorumludur. Sözleşmeye aksine bir hüküm konamaz.

10- VIII/11 Tebliğ:

Halka açık şirketlerle, menkul kıymet alım satımı yapan kurumların tasarruf sahiplerinin hak ve menfaatlerinin korunması amacı ile ilan ve reklâmlarında uyacakları esasları belirlemektedir.

11- VIII/39 Tebliğ

Özel durumların kamuya açıklanması tebliği ana fikir olarak yatırımcıların zamanında bilgilendirilmesini sağlamakta ve bu nedenle eksik bilgi nedeniyle hatalı karar vererek kayba uğramalarını engellemektedir.

Fenerbahçe Spor Kulübü 100. Yıl
Spor ve Bilim Kongresi – 2007

Futbol, Ekonomisi ve Borsa

Hazırlayan : Av. Bedii ENSARİ

